

Voedsel dat verootmoedigt en voedsel dat verheft

Het manna

“En Hij verootmoedigde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het Manna, dat gij niet kentet, noch uw vaders gekend hadden; opdat Hij u bekend maakte, dat de mens niet alleen van het brood leeft, maar dat de mens leeft van alles, wat uit de mond des HEREN uitgaat” (Deut. 8:3).

Het getuigt van een grote barmhartigheid van God dat Hij ons het voedsel soms zozeer onthoudt, dat we buitengewoon hongerig worden. Hij deed dit bij Israël nadat die bevoorrechte natie op wonderbare wijze was bevrijd uit de slavernij van Egypte door middel van de doortocht door de Rode Zee, met jubelende blijdschap vanwege Gods reddende genade en macht. Hij had gemakkelijk vanaf het begin van hun reis kunnen voorzien in het voedsel dat zij nodig hadden, maar Hij liet veeleer toe dat zij honger kregen, zodat zij hun gemis sterk genoeg zouden voelen en zij door ernstige oefening en zorg wakker geschud zouden worden. Deze zorg ging zó ver dat het zelfs tot klagen en morren kwam, maar in zekere zin was dit nuttig.

Waarom? Omdat het naar buiten bracht wat er werkelijk in hun harten leefde. God was bezig hen te verootmoedigen en te beproeven. Dat is een tucht die van wezenlijk belang is voor elk kind van God. Wij moeten vanaf onze bekering leren dat onze weg op aarde er niet één moet zijn van een bed van rozen (zonder de dorens!), maar een weg waarin de zelfzacht van het vlees in ons moet worden gestopt en geoordeeld. En dit moet eerst aan het licht worden gebracht voordat wij enige moeite zullen doen om het te oordelen. Het is erg treffend te zien dat God Israël niet berispte, toen deze vleselijke zelfzucht aan het licht was gekomen door het geklaag van het ongeloof, maar hen in loutere, wonderbare genade ten antwoord gaf: “Zie, Ik zal voor u brood uit de hemel regenen” (Exodus 16:4). Toen zij hongerig genoeg waren om te roepen om brood, gaf God hun brood.

Hoe waar is dit ook voor ons! Wanneer Hij hun eerst brood had gegeven zonder dat zij honger hadden, zouden ze hebben geklaagd dat ze iets anders wilden hebben, want het vlees in ons denkt onveranderlijk dat het beter weet dan God wat wij nodig hebben. Manna is het voedsel dat absoluut vereist is voor de tocht van de gelovige door de woestijn, door een wereld waarvan het geloof zich realiseert dat het een plaats van eenzaamheid en troosteloosheid is.

Wat is het manna voor voedsel?

Wat is dan de symbolische betekenis van het manna? Het was wit: een beeld van de volkomen reinheid van de mensheid van de Heer Jezus. Het was klein, wat spreekt van de talloze onderdelen van Zijn ootmoedig karakter, Zijn woorden, Zijn daden, Zijn wandel toen Hij door deze wereld ging, die Hem geen enkele hulpbron verschafte. Het was rond (als korrels), wat spreekt van de kostelijke gelijkmatigheid van Zijn gehele leven van nederige dienst. Het lag op de dauw die de grond bedekte: dat vertelt ons van Zijn neerkomen in

onvergelijkelijke nederigheid om tegemoet te komen aan de noden van zielen in nederige omstandigheden. Het was verbonden met de dauw: wat spreekt van de frisheid en de kracht van de Heilige Geest, door Wie Hij wordt voorgesteld, terwijl de Geest Zelf Zich op de achtergrond houdt om alle aandacht te richten op de gezegende Persoon van de Zoon des Mensen.

De betekenis van de naam 'manna' luidt: 'wat is het?', hetgeen ons eraan herinnert dat, hoewel Hij in de wereld was, "de wereld Hem niet heeft gekend". Dit voedsel was niet van deze aarde, het kwam uit de hemel, maar was als zodanig het enige geschikte voedsel voor de woestijn. De toebereiding ervan voor het gebruik, door het te bakken of te koken, herinnert ons aan de hevigheid van het lijden waar de Heer Jezus doorheen is gegaan, opdat Hij het voedsel zou zijn dat geschikt is voor elke omstandigheid van de ziel in de woestijn.

Hoe werd dit manna praktisch verkregen?

Het zou voor God heel goed mogelijk zijn geweest om het manna elke morgen in elke tent neer te laten leggen, precies zoals Hij voorzag in een handvol meel voor de weduwe die voor Elia zorgde (1 Kon. 17:18). Hij had ervoor kunnen zorgen dat het toebereid en gebakken op het bord van elke Israëliet lag, zoals de Heer Jezus vis had toebereid voor Zijn discipelen in Johannes 21. Maar in volmaakte wijsheid liet Hij het manna elke morgen rondom de legerplaats vallen, met uitzondering van de sabbat. Om het te verkrijgen moest het volk uitgaan naar de plaats waar het zich bevond, en zich diep genoeg neerbuigen om het van de grond op te lezen. Een klein kind zou dit gemakkelijker vinden dan een volwassene met stijve knieën! De kleinheid van het manna vereiste des te meer ijver bij het inzamelen ervan. Zij moesten alleen verzamelen wat voldoende was voor één dag, behalve de zesde dag, waarop tweemaal zoveel werd verzameld om tevens te voorzien in het nuttigen ervan op de zevende dag, want op die dag was er niets te vinden.

Om dit op onszelf toe te passen, herinneren we aan het vers dat aan het begin van dijt artikel werd aangehaald. Dat God Israël verootmoedigde en het manna te eten gaf, was met het doel dat zij zouden weten dat de mens niet leeft van brood alleen, maar van elk woord van God. Alleen in het Woord van God zullen wij dit noodzakelijke voedsel dat van levensbelang is, vinden. Om dit te verkrijgen moeten wij onszelf vernederen en ijverig speuren naar de kostbare waarheid aangaande de Heer Jezus in al de nederige betrekkingen van Zijn pad op aarde van toewijding aan Zijn God en Vader, en van dienst ten behoeve van de noden van de mensheid. Elke morgen hebben wij het voedsel van Gods Woord nodig om ons te ondersteunen voor de nieuwe dag. Dat Woord richt onze harten en gedachten op de kostbare Persoon van de Heer Jezus. Als wij onszelf in verootmoedigende, benarde omstandigheden op aarde bevinden, is het bijzonder nodig dat wij ons voeden met Hem Die Zichzelf vernederd heeft en tegenspraak, verdriet en lijden heeft verdragen in kalm, rustig geloof, terwijl Hij Zijn God en Vader verheerlijkte.

Er lag een verfrissende ordelijkheid opgesloten in dit verzamelen. Mochten ook wij de discipline leren van orde in deze zaak, door elke morgen een speciale tijd te nemen voor het lezen van het Woord van God en voor gebed, voor overdenking en Schriftonderzoek. De hoeveelheid tijd hoeft niet lang te zijn, maar we moeten er wel met volharding tijd voor nemen. Een korte tijd voor elk van deze onderdelen (lezen, danken en bidden, overdenking en Schriftonderzoek) zal, als dit wordt gedaan in nederige gemeenschap met de Heer,

voorzien in kostbaar voedsel voor elke dag. Dit betekent met inspanning verzamelen, en hierdoor zal de ziel groeien. Toch moet het verzamelen worden onderscheiden van het eten. We zouden verstandelijk kunnen verzamelen, zonder het te eten en te verteren. Het eten en verteren maakt de waarheid echter pas tot een levenskrachtig onderdeel van onszelf. Als we meer verzamelen dan we eten, kunnen we het niet tot de volgende dag bewaren: er zullen wormen in komen en het zal gaan stinken. Laten we juist dat verzamelen wat we kunnen opnemen. Dit proces van geestelijke vertering zal plaats vinden door middel van oprechte oefening van het hart in nederige overdenking.

Het overjarige koren van het land

“En zij aten van het overjarige koren van het land, de volgende dag van het Pascha, ongezuurde broden en gerooste aren, juist op die zelfde dag. En het Manna hield op de volgende dag, nadat zij van het overjarige koren van het land gegeten hadden; en de kinderen Israëls hadden geen Manna meer, maar zij aten in dat jaar van de opbrengst van het land Kanaän” (Joz. 5:11-12).

Het manna en het overjarige koren van het land verschilden zó sterk van elkaar, dat voor Israël het ene ophield toen het andere begon. Voor ons geven zij onderwijs betreffende onderscheiden waarheden. In beeld gesproken bevinden de gelovigen zich vandaag de dag echter tegelijkertijd zowel in de woestijn als in het land. Daarom hebben zij zowel het voedsel van de woestijn als dat van het land nodig, maar elk daarvan in een ander verband. De woestijn is de plaats van vernedering, en het land de plaats van verhoging. Hoewel wij eenzame, beproevende omstandigheden aantreffen op onze levensweg hier op aarde, leert de Brief aan de Efeziërs ons toch dat wij een plaats van grote waardigheid hebben, namelijk: “[God heeft ons] mee opgewekt en mee doen zitten in de hemelse gewesten in Christus Jezus” (Ef. 2:6).

Het ingaan van Israël in het land Kanaän is een type van ons ingaan nu in de hemelse gewesten. God in Zijn Goddelijke soevereiniteit ziet ons op deze wijze. Dit is een gebied waarin het voedsel een ander karakter heeft. Het overjarige koren van het land spreekt daarom niet van Christus in Zijn vernedering, maar van Christus in Zijn huidige verhoging, nadat Hij getriomfeerd heeft over elke vijand, en is gaan zitten aan de rechterhand van God. Zulk voedsel kan het hart verheffen en vervullen met onuitsprekelijk genot.

Nadat Israël voor het eerst van het overjarige koren at, vinden we in feite geen vermelding meer dat ze nog iets verzameld hebben: het was daar blijkbaar voor hen klaargemaakt om te eten. In één opzicht is dit ook voor ons waar. God heeft al het werk verricht waardoor in dit wonderbaar voedsel voorzien kon worden. Wij zijn de ontvangers daarvan, uitsluitend en alleen door Zijn genade, en door onze harten hiermee te voeden worden wij vervuld met dankbaarheid, diep genot en lofprijzing. Dit wordt op prachtige wijze geïllustreerd in Stefanus, toen hij opzag naar de hemel en de Heer Jezus zag staan aan de rechterzijde van God. Zijn hart werd vervuld met onuitsprekelijke vreugde en zijn lippen gaven getuigenis van de heerlijkheid van zijn Heer (Hand. 7:55-56).

Wanneer wij echter op een dag die spoedig aanbreekt de Heer zullen zien van aangezicht tot

aangezicht, zullen we - terwijl we vervuld zullen zijn van de diepste vreugde bij het genieten van de grootheid van de heerlijkheid van Zijn alles overtreffende verhoging - toch nooit de kostbare werkelijkheid vergeten van Zijn ootmoedig leven van lijden en gewillige vernedering op aarde. Dit wordt op prachtige wijze in Openbaring 2:17 gezien: "Wie overwint, die zal Ik geven van het verborgen manna". Dit eten van het verborgen manna brengt met zich mee de zoete, persoonlijke waardering van het toegewijde kind van God met betrekking tot de Heer Jezus in Zijn leven van toegewijd, nederig lijden in de wereld. Inderdaad, wat een kostelijk voedsel!

We zullen dit nooit vergeten, hoewel we dan niet meer het werk van het verzamelen van het manna zullen hebben. Het is verborgen, bewaard bij God, om te dienen als herinnering voor de eeuwigheid. Wat vullen deze twee beelden van voedsel elkaar wonderbaar aan! Waar het ene ons helpt om de juiste plaats van ootmoed op aarde te bewaren, verheft het andere onze harten in een heerlijk vertrouwen voor het aangezicht van God, om met recht de waardigheid te genieten van de plaats die Zijn genade ons in Christus heeft gegeven. Als wij deze dingen op de juiste wijze ter harte nemen, zullen we ons voeden met een goed uitgebalanceerd geestelijk 'dieet' dat een evenwichtig karakter zal bewerken en onderhouden in een onevenwichtige wereld.

L. M. Grant.